③

Ms 96

2975/93

Buda

Teátrum

mashiorrs bőtek ney

kiverlek

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

SZINHÁZ. Nötzel Buda.

Nötzel kérvényét melyben 1600 pest Költött vagy a garderobnak egyszer való megvételét kéri, a Hl. T. 1841. febr. 23. án véleményes végett leküldi.

Véleménye 1841. márc. 10-én adassék a garderob terhére mint a Költsön XXX 1–833 szig 4119 f. 23 kr. pest pót az vétessenek meg, ill. szabadonnak jussa legyen, ha van pénze egyszer áron visszavenni.

Hatlapot, Kiadható a pénz. 1841. júl. (Ht. Jakel) 13.

B. Hl. T. 1844/48 / 1071

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Színházbérlet BUDA

A Fő T. a szinházi állapotokkal tekintsem volt megelégedve 1846. évben folyamyzhó 30-án 3062 sz.a. kelt s. évi Pikán itt iktatott ~~bérm~~ iratával épen lejárja a kupakot, mondván, hogy Nötzel Fülöppel 1836 nov. 18án kötött és Huber Ignácra kiterjesztett szerződés „13. pontjának szini művészet iránti rendelete nem teljesittetett, – Huber Ignácznak a közönség és szinészi személyzet iránti kötelességeinek botrányos elhanyagolása miatt támadt garantejes állapotokról annak idején jelentés nem tétetett, a tanácsilag tett intézkedésekben pedig a kellő óvatosság és szigorúság elmellőztetett; jelenül az időjutok kártalanitásának biztositása nem eszközöltetett, ellenben felsőbb engedelem nélkül a várost szinházi jogát némileg a város tulajdonához nem tartozó szinkörhez szóró intézkedés tétetett, sa Huber Ignácot illető Horváth fele Kerti szerződésben lekötött befizetés egy felére egen város pénztárából utalványoztatott legyen' — mindezekről igazoló jelentést kivan.

Erre a tanács nem ~~siet~~ sietett mire Bojmácsko tőn (= mire) ezt megvizgeti

Ettől függetlenül tétetett meg a kupakról a Mizl Jánossal a szerződésre vonatkozó előterjesztés, amelyre a kir. udvari Kancellária tanácsa [ez a Kamera utódja lett] 1846. márc. 18án 12,121 sz.a. a szerződés iránt nem tett észrevételt „e két kormányszék részéről" s csak a Neuszünk. jóváhagyási jogának kikötését kivánja.

Erre a Kupak [13] itt valami abszurd kérdéseknek, amik alig hanem más cromóban gördülnek elő] a Kincstári tanácshoz intézett 1846. ápr. 3iki 22/0 számu felterjesztésben a Fő. Tani kérdésekre válaszol s szentelmül kivánja magát, mondván.

1.) Mikhl a bérlet átvételekor a Huber fele szerződött amit a felvett ingóságokkal kiterjesztett és az 50 ft. a Horvath Kerti szerződésre fizetett visszatéritni.

2.) A nyári szinház értéke és a mikhl által a Huber helyén közelebb 8700 ft-ot ~~ér~~ az ~~ér~~ értékel (!!) amiszerint semmiszik bérlő sem mutatott fel, a bérlőket biztositja egen kivül a bérlőkt és kiadók ellenszegi „a kielégitő köpött semmiféle szerződés értelmében válaszmányi ellenőrködés". —

3.) Művészi szempontból bérlő „közhitelben álló művészetivel szerződvén" s a szini személyzetet már megállitván, az aggodalmaktól megszüntette, a művészek „szellemi vollánál s körülményektől függ és folytatólag szerződésben meg nem határoztatik, azon ellenőrködésnek s felügyeletnek legyen feladása, mely a szinházi szerződés értelmében fogtosszan (gyakorlandó). 4.) Ami a Neuszünk. szokásait illeti „E fővárosi közönség a nemzetiségtől szentkötelezettjét méltányolni mindenkor tudván" erre az 5 §-ra van szükség, amibe a nemzeti dalszinház belertődik s ha pótszinházszerűségben bérlő e jogot nem biztositana, a hatóság a szinház főfelügyeletére kötelezettjeinek figyelmére van intézkedni.

Tisztelettel maradok

Fő. Hl. T. 13vv/v8 2544.

ZENEAKADÉMIA ZENEMŰZEUM

ANYAKÖNYVI BEJEGYZÉS
1902 / 4179

SZINHÁZ, Cenzura, Színlap. BUDA

A Hl. t. folyó ügyben a színházban előadott darabok előtercenzurája ügyében a rám ujtól és ujtól, ujj 1845. szentivánc (juni) 24én 23956 sz. a. tanácsnok hogy az illető szinház igazgatóját azonnal utasítsa, hogy minden a szinpadokon adandó uj darabokat, legyenek azok ezelőtt vagy fordulások, kivévén a birodalmi fővárosban más fejedelmi kettős előadottakat – mi a szinházi hirdető közmutatásával lenne igazolandó, – birálat végett ide a központi Könyvbiráló fő hivatalhoz kenyujtani szorosan febbenjegyzett és preklott kötelezettnek ismerjék."

Ehhez szerint a városkapitánynak kiadta a Kupak 1845. VII. 18.

Budai Hl. t. 1844/48
2266

Miután a szinlapokon mindenféle hirdetés jelent meg előzetes vizsgálat nélkül a Hl. t. 1840. nov. 10-én elrendeli hogy ez szigorian tiltos.

A Kupak erre előterjesztést tett, melben előadja, hogy a Kétnyár csak 2-2 szer hetenként jelenik meg, a sürgős hirdetés meglaszthatlanok s jóval nagyobb, Rá hogy a városkapitány előzetes tudtával közhirdetések megjelentessenek. Példát is hoz fel egy birálatos hirdetésről, melért 3 forra 18 ftot kellett fizetni, a szinlapon ez rosszul elrontatott szóval. 1845 évi ápr. 16.

A Hl. t. azonban fel. Gy. 77 (ápr.) Szám 13537 sz. a. szigorian megnyerve ell. álláspontján s a kérést elutasitva.

Buda H. T. 1844/48
1660.

ZENEAKADÉMIA

ANYAKÖNYVI BEJEGYZÉS
1902 / 4428

A Budai Szinház Szinpalának s felszerelésének Leltára

Inventarium

Über sämmtliche in der Stadt Ofner Theater der Königl. freyen Hauptstadt Ofen angehörigen und den 16 April 1821 commissionaliter neuerdings beschriebenen, an die dermalige Actien Gesellschafts Pachtung übergebenen Decorationen, Maschinerien, Geräthschaften und Effecten.

Proscenium

Obwohlen das Proscenium zu die Bauberstandtheile gehören möge, so wird selbes doch hier im Anfang vor die Decorationen beschrieben, welches ganz blau gemahlen und die Bildhauerarbeit, wie auch die Gesimse versilbert, zwischen zwei Säulen auf jeder Seite ist in der Mitte ein von Bildhauerarbeit verfertigter hölzerner, mit drei gewundenen Schlangen, versilberter Wandleuchter, auf welchen jeder fünf Kerzen aufgesteckt werden können, und oben in der Mitte ist die Wappen der Königl. freyen Hauptstadt Ofen en bas relief auf Holz gemacht versilbert angebracht.

	An decorationen	Cortinen	Cortissen	Sinpiten	Kügen	
1	Schluss Cortine mit der Ansicht des Kön. Schlosses in Ofen	1				
2	Actus Cortine mit einer Landschaft	1				
3	Portal blau gemahlen	–	2	1	–	
4	Bauernzimmer mit einer praktikablen Mittelthür	1	2	1		
	Anmerkung! Benannte Souvite wird auch bei dem Kerker verwendet.	–	–	–	–	
5	Strada oder Stadt	2	10	–	–	
6	Kerker mit einer praktikablen Mittelthür	1	8	–	1	Ceraqoisel
7	Gothisches Zimmer, mit einer praktikablen Mittelthür	1	2	–	–	[ist im Stadtmayerhof]
8	Bürgerzimmer " " " "	1	4	–	–	
9	Wald. AB. Mit Luft Souviten	2	16	9	1	
10	Rothes Zimmer mit 2 praktikablen Mittelthüren	1	4	–	–	
11	Fürstliches Kabinet mit einer detto	1	6	–	–	[im Stadtmayerhof]
12	Architektonischer Saal	2	12	6	1	
	Die benannten Souviten werden zu allen Zimmern auch verwendet, sind mit blauen Draperien gemacht	–	.	–	–	
13	Grünes Zimmer mit einer praktikablen Mittelthür	1	6			[Grosses Loch zu machen]
14	Türkischer Saal mit detto	1	6	–	1	
15	Garten	1	10	–	–	[Die Löcher auszubessern]
16	Dorf	1	–	–	–	
17	Lager	1	–	–	–	
18	Horizont	1	–	–	–	
19	Stadtflügel Häuser, jeder mit einer praktikablen Thüre	–	2	–	–	
20	Felsen Flügeln	–	14	–	–	[Die Löcher zu machen.]
	Summa	20	104	17	4	

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

An Versetz Stücke:

21	Seitenthüren	4	
22	Seitenfenster	2	
23	Stadt-Häuser	2	[sehr schlecht]
24	Bauern Häuser	6	[sehr schlecht]
25	Lager Zelter	6	

Auf dem Theater Boden

26	Cortinen Walzen mit Räder zum Aufziehen	4	
27	Gewicht Steine, mit denen dazu gehörigen Radeln zu die Cortinen aufziehen auf dem Gewölbtrogen	4	
28	Hölzerne Seil-Trommeln zu die Cortinen u. Souviten	18	

als N° 1 zur Schlusscortine bestimmt
1 " Actus " "
1 " Bauernzimmer " "
1 " Kurzen Stadt " "
1 " Kerker " "
1 " Gotisch. Zimmer " "
1 " Bürger " " "
1 " Kurzen Wald " "
1 " rothes Zimmer " "
1 " fürstlichen Kabinet " "
1 " Kurzen Saal " "
1 " Grünes Zimmer " "
1 " türkischen Saal " "
1 " tiefen Stadt " "
1 " Garten " "
1 " tiefen Saal " "
2 " die Souviten

18 Stück Summa.

29	Walzen mit Aufzugraden zu die Souviten	2	
30	Walzeln, worauf die Schnüre von die Cortinen und Souviten laufen, alle nöthigen vorhanden	—	
31	Seile, Schnüre und Zugstricke, alle was nöthig, sind vorhanden	—	
32	Grosse Leiter, um vom Theater auf den ersten Boden zu steigen	2	
33	Kleinere Leiter, um zum ersten auf den zweiten Boden zu kommen	2	
34	Flügwagen sammt aller Zugehör	1	

Auf und unter dem Theater

35	Das Podium, in welchem sich fünf Versenkungen vorfinden, mit Gewichter, Walzen und Seilen folglich Versenkungen	5	

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

36	Flügelwägen praktikable jeder mit 2 Radeln, Hacken und Seile versehen	18	[sind zu repariren]
37	Walzen mit Tümmelbaum zu die Flügel zu verwenden	2	
38	Flügelwägen, feststehende	12	
39	Leuchter Säulen grosse mit den dazu gehörigen Brettern und Ketten	8	
40	Leuchter Säulen kleine mit Lampenten und Ketten	8	
41	Blecherne Coulissen Oehl Lampen mit platirte Schirm und Gläser	40	[müssen reparirt und battirt werden.]
42	detto Rivalda Lampen mit weisplaquirte Scheine und gehörige Gläser	20	
43	Rivalda in zwei Theilen mit gehörigen Radeln, Seilen und Walzen versehen	1	
44	Blech Rivalda Blenden lange	2	
45	Souffleur Dach sammt Brett	1	
46	Blech Blendleuchter für den Souffleur	2	
47	Einschlag von Brettern	1	
	Im Orchester		
48	Doppelter Pult	1	
49	Einfache Pulte	6	
50	Blech Blendleuchter auf die Pulte	18	
51	Bänke	4	
	Im Parterre		
52	Bänke mit Anlehnwand in welchen jeden 7 : 8 und auch 9 gesperrte Sitze mit Schloss versehen und grünen Tuch überzogen	16	[Neu angefertigt 6 Bänke auf 9 Sitz 10 " " 8 " 2 " " 2 "]
53	Grün gepolsterte Bänke mit Lehnen	4	[Die zwei letzten zu repariren]
54	ungepolsterte ~~feststehende Bänke~~ feststehende Bänke	7	
55	Brüstwände wo das Parterre sich abtheilt	2	[Die 2 Bänke dabei sind zu repariren]
56	Die Doppelthüren bei den Ausgängen	2	
57	Einfache Thüre allda	2	
58	Eine grosse Lampe welche in der Mitte des Parterres hängt und von durchlauchtigsten Herrn Grafen Sándor der Stadt zu diesem Gebrauche verehrt wurde	1	
59	Eiserne Schraubleuchter versilbert an den ~~Logen~~ Logensäulen angebracht	6	[gehen ab]

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

	Logen		
60	Im Parterre	10	
61	Im ersten Stock. Die Hofloge welche eine doppelte ist für eine gerechnet	16	
62	Im zweiten Stock	17	
63	Lederne Sessel in allen Logen zusammen		[43. Nachzutragen]
	Auf der Gallerie		
	In der hinteren mittleren Abtheilung		
64	Gepolsterte Bänke	4	[Neu eingerichtet 2 Bänke mit 18 gespente Sitz, 1 ungepolsterte zu 1 Stk.]
65	Ungepolsterte Betto	5	
	In den beiden Seitentheilen zusammen		
66	Ungepolsterte Bänke	8	
67	Glasglocke bei der Cassa sammt Schnur	1	[törölve]
	In denen Garderoben.		
	a) Im Zimmer wo jetzt die Beleuchtung ist		
68	An der Wand feststehende Stellage mit einem Obertheil	1	
69	Grosse weiche Kästen mit 2 Thüren	2	
	b.) Im anderen Zimmer.		
55	An der Wand stehende Stellage mit Obertheil, in dem untern Theil derselben ist eine Abtheilung und sind 3 Kasten lange Schubladen angebracht	1	
	c.) In der grossen Garderobe		
56	An der Wand feststehende Stellage mit einen Schubladen	1	
57	Bänke	1	
	In der Männergarderobe		
58	An der Wand feststehende Stellage auf 3 Seiten mit mehreren Schubladen	1	
59	Weicher Schubladkasten mit 3 Schubladen	1	
	Im Zimmer gegen die Bastei.		
	Chor garderobe.		
60	weiche alte Bänke	2	
	Im Zimmer ober dem Theater		
61	Weiche Tische	1	

ZENEAKADÉMIA LISZT MÚZEUM

Bndai Szinház Inventar .... 5.

62	Eiere Stellagen	2	
63	Weiche Schubladkasten mit 3 Schubladen	1	[soll nach Pest geführt worden sein]
64	Weiche alte Leibstühle alle im Theater	10	[schlecht]
	Feuer-Löschgeräthschaften		
65	Messingene Tragspritzen	4	
66	Lederne Feuereimer	12	
67	Wasserbottingen mit eisernen Reifen	10	
68	Wasserbütten mit Otto	2	
69	Feuerhacken grosse	2	
70	Otto Klenie	2	[Abgängig]
71	Feuerleitern	2	
72	Stangen	4	

Pesti leol. – Intim. a. m. 5752/2.

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Hagen József balletmester BUDA

budai fi, kér külföldre utlevelet. A HH.T. 1846. VII. 2 án 18082 sz. a.
jelentést kér.

A Kupakay iratok visszaszolgáltatása mellett jelenti hogy vele ellenes adatot illetőnek panasz nem tétetett, régóta külföldi szerződése van és kér útlevél "kiadatást.

Buda Hely. Tan. 1844/48.
2621

A pari az útlevelet megtagadta, hanyszálla is (Lemberg, Riga, Berlin és más szomszéd rajtu) (1844. aug. 18án)

Ugyé szeint mehet Hagen Antal budai polgár és kelletőmester fia, 30 éves.

O.L. Körrend. Fasc. 3. p. 575 ✱

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Abonnomán supeng PÉZINHÁZ Budapest

Heftabonnement 18 K. szept. 26án intimál hogy a bérletpénzes ötödáron ára minden a spinlapodon előrejelentő appal eppett hogy mivel. Ez tem van a szerződésben. Tessék ezre ügyelni.

Budapest Heft. 18 K – 1003.

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

ANYAKÖNYVI BEJEGYZÉS
1902 / 4384

Szinház. Hölzl – igazgatás BUDA

Zöllner beszerzett a Hölzl Nicolaus Alois és felesége Elisabetha ht. gróf Umlauff 1825. márc. 25-én megkötik a bérleti szerződést az 1824. márc. 14-én 2 évre kötött szerződés kapcsán a bérlet 1825 húsvétjától – 27 húsvétjáig. A szerződés szerint mindjárt 5,000 ft előleget kér, azután a szinházban zálogban hagyott garderobe, dorgák, kötések kiváltására gyűlhetős pénzt is. Ha a szerződés lejárt újabb három évre szerződnek, annak időben a márciak kölcsönt fizeti vissza. Van profitjával szemben minden „vagyonával" zálogként felajánlanak.

Ezt a szerződést Mich. Georg Senior irta alá. B.Ht.T. 1825/26 / 42.

A Ht.T. nem idegenkedett a szerződés jóváhagyásától. (1825. ápr. 12. intim. 988.) B.Ht.T. 1825/26 / 57.

A választott polgárság, amikor Hölzl kolumbónak kiváltására 10,000 ftot kért kölcsön, ezt eddigi áldozatainak való hivatkozással megtagadta sőt kérdést intézett a tanácshoz, hogy miért nem vilagosítja fel a felső, ki és mát utalványozott Zöllnernek 14183 ftot a város pénztárából. – Vélemény: felterjesztés lagadó lesz. A Zöllner-nek kiutalt pénzt Pauer kontrolor irta alá. Az ügyet a Kamara vizsgálatja, az eredményről Majd értesítik a vár. polgárságot. 1825. VIII. 12. B.Ht.T. 1825/26 / 177.

Hölzlnek volt profitja a nálunk (a ill. Ht Tanácsban fenn) junius 20-án) a kerni a 10,000 ft előleg engedésére. Kérésében elmondja hogy 1818-ban hat évre vette át a kőszínházi bérletet, 15,000 ft-ba volt a hozzáadó requisitumok kiváltásakor, hanyagolt áru. Ennek értéke az új beszerzésekkel növekedett. Nem mert a bőr, hát gazdra marabb 12,000 ft adatása fejében az egész. Most kéri a kolumbó, kéri pénzt, s a kolumbó addig a város kulajdona „bis der Unterzeichnete durch eine Reihe von Jahren nach der gnädigen Zahlbewilligung selbe Summa rectificirt." A Ht.T. 1825. VIII. 29-án Jelentés véleményezésre.

[43]. Egy a szerződés a vár szerint. B.H.T. 1825/26 / 1777 B.Ht.T. 1825/26 / 42 N. junius 5-én 17777 ft.

A minisztérium beadvány. 1825. VIII. 29-én 22 844 ft. és 17777 ft. jelzésével is leküldte a Ht.T.

B.Ht.T. 1825/26 / 425.

ZENEAKADÉMIA KÖNYVTÁR

ZINNÁZ

BUDA

Laddey Gusztáv director 1829. június 19én bejelenti, hogy:
az 1827. szept. 15.iken tartott szerződés első pontja értelmében, mely a kamara tapasztaló 1827. okt. 24én 34,080 q.a. — a szinházak a téli szerződés fejártával (1830. kivül) való tovább téltét nem kivánja. Tege van belőle.

Buda H.T. 1829/30
14.

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Szinhaz. Bérlet. BUDA.

Michl János nemzetközi szinészt a bérletet, miután tántoremmel régiül a tagok ármánykodása, régiül a Königné közömbössége miatt, a bérletet Schmidt Sandor pesti szinházi direktora kivánja átadni.
esteményei

Hogy a Vál. poly. minta városi tanacs helyeli az átadást, azért a M. T. 1846. sept. 9ikén kezdésre amaz ellen minis kifogást s csak azt kivánja hogy a magyar szinészek játszás ideiben tétessék, 1846. sept. 15:kén az átvételt ~~parancsolj~~ megtiltá.

B. H. T. ~~183~~ 1844/48
2696.

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Schoppem meg a bót. Van egy mun tudom mikor felállitott Teater Commission, mehnek mindig attól fél a feje, hogy mit csináljon a balkároló betöltkel.

Sauermann József és Paderith Antal farváltalkopók 1832. márc. 23án korpitendvárt intéznek a Commisióhoz, meszben Grois és Hötnslein Antal Társaságban vállalt szinházvezetés eljeére is vizsgálnak mondván ~~Füllner 1831~~ Füllner 1831 juni közepén megbukott tartozott a zsitóknak felkari játtekt sül nünlettől más a juliusi és augusztusi bérlett is felvette. A Társaság akkor Kőpi szolgálatra ösztönzi a vállalkozókat meg vezetőknek. Felgyszivel is megelégedtek abban reménykedve, hogy az öpsi és telibonapok jobb bevételeiből vissamüley kárpótolhatni fognak. Sőt a meg jött kolera és ős rossziy játszottak, hogy a kelletet fennmaradnak. Az szerint most a bót hogy a jövedelem a gázsik 1/3ál vagy 2/5ét fedezte csak. ~~Szerint kerülnek~~ Kérik mindenek 1832. utolsó szép elött, hogy a bérletet VIR33. husvétig hosszabbítsák meg, mert öpsi öpsi nem lehet szerződni, s az a reszet fenyegeti hogy 50 ember vatik kereszteltelenné, ami szét is tép, mert akkor az itteni polgároknál való adósságokat nem fogják megfizetni. A gázsikat redukálják s mulatókat kérnek a marhák a magistrától, hogy subventiót adjon a szinháznak. Grois és Hötnslein ujra akarnak kivállani a direkcióból 1832. husvétkor! utóbbi hazamenni akarta.

Az 1831 October 1ből egy évre szóló szerződést B. 1831. nov. 11en kötötten,

A Sauermann-Paderith szerződés szem szemt s kettőn kijelentetik május 1likán hogy pirosan átnyujtik helyettük az uj szerződésnek, kik hajlandók tanulgatni s ha nem tudnak megszegni C helyi felmondásra vagy ennek durvaféle kielégítésel menni a fenébe.

Zwonczek A. J. volt Brünni szinházigazgató (1825-ziki hurváty volt Brünni) kéri a bérletet. A ~~be~~ bukóczka alatt, május 1-in jelentette ki a kit pari a fizetéskiegyenlitésre, a Társaság, megnézve hogy a bérlőkel meg nem kárositják, ösztönzötten hogy jélszik torát s kellepelem bedrázzam kérték hogy juniusra hirdethessenek ~~bérlet~~ hogy legyen mit ennünk. ~~Egy napjuk alatt~~ ~~iktatták~~. A helytartótanácshoz intézett – s szegélyre meg nem térő bedrázzam – szép ennek elégszőt, mint Zwonczekkel ajánlottak. A helyt. tanács 1832. május 29én 13149sz 14317 kettős szám iktatva a juniusi bérletkey hozzájárult s Zwonczek ellen szem volt kifogása, hozzáteszi hogy az uj szerződést a kir. Kamarának kell ratifikálnia, s igy szándéka hogy ne legyen önkés baj s vigyázzanak a fundus instructorra (1 kiló)

Budai kam. 1822/48

658

© ZENEAKADÉMIA KÖNYVTÁR ZENEMŰZEUM

Budai Szinház.

Zöllner Fülöp a pesti városi szinház igazgatója Sommer János pesti városi szinházi jurkest magához szerződtette 1829. nov. 12 iki irásbeli egyezséggel, mely szerint Sommer a nyári hónapokban 140, a télikben 160 ftot és két benefiszt 500 fttal garantálván adott. [mikortól mindig minden magánlapitva]

Sommer azonban megszegvén a Szóyt s kettepetten levelben a szerződéstől való visszalépését bejelenti Zöllnernek, és bár Köpft azt is mondá „Herr BATKA würde auf Ehrenwort und Handschlag von Ihnen als Capellmeister engagirt, nach Kürzem würde demselben die Nichtigkeit desselben angezeigt." De Z. okan fél volt, hogy S-t a Kupacsnál szerződése megtartására vagy 500 ft. pénzbe fizetésre kötelezze. Ezért hogy városkapitány, kinek (Szóyt Kérve hogy őt) ezt kiadták a felek megkellgatása utánn 1830. február 10-en azt jelentette hogy S. nem bizik Zöllneren ki nagyobbi igazgatása (Budán) idején is kimutatta megbízhatatlanságát, szavát nem tartja, azért S.ki felszólt sírsz gyűrkat tart ki, inkább a V. Szinál kivan maradni, ami biztosítéjt, s felmentést kér. Z. kivetkezik a magáhagyásra.

A Kupacs febr. 13án igy dönt ... miután szerződési pontban fedezött hetvány által ő van a sommás ítélethozatalra felszólítva, ... hogy S.-nek tetszik (Budára menni kérve a szerződésnek megszegését.

F. 1830. I. 18án

P. Levl. Rel. a. m. 3588.

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Szinház

BUDA

1830. márc. 17-iki tanácsülés (1453. pont) jegyzőkönyve szerint a szinházterlet ~~N~~ huszévkor lejár, az inventárium elkészítésére egy bizottságot küld ki, amely Schweiger János udvarkapitány, Wilhelm Nep. János szenátor, Rath József Dormund, Thorna József pittaller János, Kitzitz ~~Kr~~ és David és Mayer Antal vál. polg. (a deputáció) küldöttek ki. Ezek (az utóbbiak kivételével) az átvétel s átadást szükséglik szerint 1830. július 16-án jelentést tettek a Tanácsnak, mely szerint Laddey-testvérektől, minek hiányokat, mesterek pótolt, az egész cakkumpakkot a régi leltárak alapján átvették s az új bruminkat leltározva átadták Zöllner Józsi úr kezének.

Budai Kamarai 1822/48
628

Zöllner igazgatása alatt nagy diszpozíció és rendetlenség maradt, míg hogy az 1826-ban szállitott szárcommakért 1830-ban fizettek a Kupek Kamarai rendeletre.
Zöllner gardrobját leltyalták s 116 tételben felvették ponyokat, melyek közül míg nem is hagynállanivolta 487 ft 45 kr-ra takarítottak, a bibliotékát mely nagyobbrészt régi gyűjtemény, Klöpauell darabokból állott átlag 20 kötetet számitták s adóbecsére 129 ft. 20 kr-t számítottak fel. Lefoglalt magántulajdonát a vál. polgár véleményére alapján visszaadták; a tűzi elmegyekért Béren. A kamarai ügyet az egész bizottság szépen lebonyolitá. [az egy½ kitős irás]

Budai Kamarai 1822/48
629

Zöllner fele virtuaftra jellemző, hogy szinlapokért Landerer Armánnal 1162 bécsi pittel tartozott s L. A. a Kamarához fordult, mely az ügyet a Kupekhez tette át 1825. dec. 22-én s pótolva ~~Kapek~~ míg azt mondotta az szám a város, hanem a szinházi szerződés szerint, forduljon L. A. oda szill. fel. 1825. dec.

A Kupek jan. 2-ikán annak 1826 tudomásul vette.

Budai Kam. 1822/48
302½

ZENEAKADÉMIA MÚZEUM

SZINHÁZ, Cenzúra, Tiltások

Hl.T. 1827. június 14. – 1637

tráfi intézkedés belügye, „Unser Verkehr oder Isidorias Morgenländer" c. darabot.

Bécsi Hl. Tan. 1825/26 / 436.

A Hl.T. utasítja a színházakra, amikben nem szabad más mint a darab szerzőjét és címét displelni hirdetni, azonkívül a Natrali Instructio fél pontja rendelkezik. Tovább az sík szóval az extemporizálást tiltja és a szerepet cserélő illetlen megoldásokat, miért is az 1792 január fen 814 sz.a. kelt intimatum tartalmát a tanács belbécs kiti. Azután a „die Kreutzer Komödie" szy für die hiesige Bühne bearbeitet" c darab cenzúra nélkül adatik. A szinházbirlotzi Tanácsot figyelmeztetik, hogy az 1782 és 1795 évi szinházi instructio szerint minden darabnál kitettel mutatni; hol és miket szándékszik megadtával, egyébként előzetes cenzurának vetendő alá s enélkül az emlitett darabot előadni, tráfta az 1782 es évi szerint a várostanácsnak erre figyelmezteti kell. 1830. VIII/17 Bécs.

Ugyanezt a Hl.T. 1831. VI/14, 17302 sz.a. előtti rendelete szerint hirdetőszavak s a két szinházi szabályzat 1792, 1795 szerint deli hogy egy szerző és a várostanácsi kötelessége a szinházat ellenőrzni s fölöslegesen az extemporizálásokat.

B.Hl.T. 1829/30 / 366.

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Lotteria a Szinházban

Zöllner, hogy magára passzokat vonszon a szinházba 1829. nov. 16án megadott Bécs ma, hogy nyerőszámot több előadása, étkezés, műtárgy, és tűzszélektől lotteriát azonkívül az előadás után, amikor minden nézőt kap ajándékba egy sorsjegyet, ill. I. rangú páholy 4, II. rangú páholy 3, zártszékes 2, a többi 1 sorsjegyet a belépőjegy árával egyszer. Előzetesében azt is indokolja, hogy Pest elvonja az utazó művészeket, s azonkívül 4 vásárja is van. A kapott nyomon javallotta az engedély megadását 1829. dec. 23án de a Hl.T. 1830. augusztus 3án azondi hogy tekintve a lotteriáról szóló 1813 és más. Bécsi Kürji rendeletre, azt Nem engedélyezi.

B.Hl.T. 1829/30 / 245

SZINHÁZ, Censura, Tilalom. BUDA.

A Hh.T. 1829. IV. 28án 11015 sz.a. elrendeli hogy: oly célból hogy a Revisoratus hitrovánnak a szindarabok megvizsgálását minél jobban végezhesse, utasítsa a szinházérlőt, hogy az itt két éven belül elő adott darabok nevét is szerezzék, annak megjelölésével mikor approbáltak, haladéktalanul terjesze be s hogy intéztessék, hogy a Revisoratus minden nap, kivétel nélkül kapja meg a szinlapokat.!!

Budai Hh.T. 1829/30
107.

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Teátrum Censura Táblák — Buda

Hétfaludáji nyomtatott körrendelet:

9788. Cum productio ludus theatralis sub titulo Die Waldmänner per Suam Majestatem Sacratissimam obsolute interdicta habeatur, Civicus hic Magistratus necessaria disponat, ne ejusdem ludus productio sui gremio admittatur.
Ex dato 27mo aprilis 1813.

Budai Hétfaludi lap. maud. 1813. – 1752 sz.

Hétf. 1816. máj 24án ~~a 7tt~~ betiltja a Johann von Wiesenburg velut omni acumine destitutae [t. i. operae Comicae] et insulsis tirium redolentibus expressionibus, ac in parte vulgaribus plane execrationibus refertae, tiszt pro semper inhiberi és no-szlobol előadorics.

Budai Hétf. 1816 – 1127.

Hétf. 1816. április 23
A lapunkban ugyanis, hogy drámairók a censura által tiltott kifejezéseket a mérlegtorba ujra lepondáltak, mint Autonom a Local-Dramák [tolmácsok] – tan fordul elő (frequentius observatum est) Ezért utasítandók a szinházigazgatók, hogy csak szándékosan hozzájárulva a szín-házi előadás, szóvegyel fontosan megfogni (LISZT MUZEUM) hiszen a mérlegtorba is szólítandók kell a censorral.

Budai Hétfai. 1816. – 1161 szám

Hétf. Tan. 1822. IV. 30.
A szinlap hirdeti a Die Bartholomäus Nacht-t. Hogy merik ezt előadni; tásuk a Repiratot ha előadtak
Válasz: a városi hatóságnak „et cum Magistratus hic procedens, nullum influxum nec ad producta vtve producenda dramata nec revisionem et censuram eorundem habeat. Egyébként is a darabot Prinzprinz Pesten annak idején mint előadatta. [Tehát a Hl. T. Cens]

Budai Hétf. tan. 822-24 / 86

A Kreutzfahrer úgy ezután mint skandalumra adott okott, a ord. vallás szinszabadsága miatt ennyánlagtelenem betiltják 1824. márc. 2.
V. Hl T. 1822/24 / 919.

Hogy átformált alakjában, mert [illegible]

ANYAKÖNYVI BEJEGYZÉS
1902 / 4445

Censura Szinház. BJDA.

a HT. 1823. aug. 8án 21707 sz. a. jött a tanácsra, hogy Napoleon ordre de bataille bei Radl c. darabot magyarul előadták a szinpadon. Nem elég a censura az, ugyanattól hogy politika, vallás ellen ne legyen tárgyalás, hanem élő személyek sem szabad szinpadra vinni. Lásuk az igazoló jelentést.

Minthogy eppel a kapat nem siettek 1823. dec. 9én 29893 szám alatt az magyarnyelvű vonakapat (mikoron szept. 18ról pontosan válasz, mint itten nem itt fel 1824. jan. 1én jelenti hogy más irott egyébként ismételik, hogy 3 év óta nem volt magyar társaság mely előadást tartott volna, mely levélben hogy magyarul adták volna a Kőkapott darabot. Szerszám HT.T.

Buda HT.T. 1822/24
486.

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

SZINHÁZ BUDA és PEST.

A vérpezsdülés csak 1822-ben beadta a kulcsot. Most arról kívánok tárgyalni, hogy a két város hatóságilag miért fudusa-e a versekit fogadni.
Ez igen hosszú szöv. Talán máskor folytatom.

Buda Hl. Tan. 1822/24

103

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

SZINHÁZ. Pesti terem.

Buda

1824. julius 31-én azt kéri a Fortifications Local Directionától a Kuprat, hogy minthogy minden szinházunk pesti teremre szükége van, most pedig a várszemajorban van egy jó szemben akarnan a dijszedést felhozni „damit verbundenen Lärmerien und Schwierigkeiten" s mint erőben körös szegődnek, a szükség megytt kivánnak egy 11°4' hosszú és 2°3' széles, 30 □öl területet igyekszik vers fertőtermel a nullékell (hol van?) rajz szerint kérjeteni. Kérik az engedést.

Katnack 1824. VIII. 2án válaszolnak: mielőtt a beri Genie und Fortifications Haupt direktnak a jövőben megtennék jelentse ki a várost hogy évenként és ölenként szemőtrajcárt, tehát 30 öl hajlandó bérert fizetni s szerződést kiállítani hogy lábrous vagy szeráditési szükség esetén ebontatja a tűzet.

Aug 4én válaszolja a Kuprat: fizeti a 30 öl pénzszerint s ad szem szerződést, mint a fő-bb atti szeráditési területen épült, ehhez azonban a Kamara hozzájárulását kéri.

A Kamara egy szilárd módosítással 1825. febr. 7ikén hozzájárul. (Itthe a rajz ott van: 2532 kamarai szám)

Buda Kamarai 1222/48

188

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Szinház – Lámpák, Javitások. BUDA.

A Hh.T. 1820. aug. 22. leküldi a szinház ügyét kérést némely kisebb reparacio és 70 lámpa szárban – Leküldi egy áttekintéssel ....

„.... ut spectato appropinquante adventu suae Majestatis Sacratissimae, et copiosioris extranearum confluxus momento, omnia ea quae ad interiorem theatri ex obtutu praesertim sufficientis illuminationis conciliandam desiderantur, tempestive praeparentur et praesto habeantur."

Kiadták Jamel Ferenc szenatornak, hogy az mit müvel, tudja a FENE.

Buda Hh.T. 1817/21

1342

1821. március 16án Szentiványi Márk és Liebemann sk. beadnak egy iratot a Nádorhoz, hogy ők a szinházat szakértőkkel megvizsgáltatták s egy csinos hibát leltek a szinházban, nincs elég kalúgáltan, sőt a földszinti nőt hőfokemen. Szóban a munkákkal a nagyhétig nem lehet elkészülni, hát nem tudják kare-hölfön a szinházat megnyitni, kérik a Hh.T. hogy siessenek rá a várossal, hogy a javitásokat az ő tervezésével végezzenek.

Egy megtörlést 1821. március 20[!!]án ami 7ig ikiktatott s mire ajánlás Liki tanácsülési határozattal tá rávezettetett hogy a munkák már megtörténtek, a jelentés mát elmond. Popák.

Buda Hh.T. 1817/21

ZENEAKADÉMIA LISZT MÚZEUM

Ugyanezen az ügyre más korábbi Hh.T. iratok is vonatkoznak, az első 1820. VIII. 1-én kelt, amikor a földszint egyetlen kijárása miatt kér jelentést. 1820. VIII. 21 a Kuprecht Bruntsvik grófnak közölte. Ez pedig fele bolyát sem mozgatta. 1821. márc. 13án sürgeti a jelentés. Ez lejött márc. 29én, kiadatott a szinházi Commissiónak ápr. 7ikén.

A Commissio jelentése 5. ápr. iktattatott, de már előtőle foglalkoztak az ügyel, mert az ács költségelése 40 forint, márc. 30án kelt. A jk. ill. jelentés szerint a nobl parterre két kijárata úgy állitandó vissza, mint ez Ráday idején volt. Bruntsvik hagyná körében pihenőszelvényekkel elzárattatni, mert a pihenőszékek 1–1 et kitelik dobni s két sor padot, ami az ajtóhoz vezető utat elzárja, azonfelül a padmaszt a hátsó kijáró felé 2 staflival emelni [hogy az ülők, az állók feje fölött elláthassanak, mondja az ács költségvetésében], s a két padot a nobl parterre lerakni. Az második emeletben is szükséltetik Bruntsvik pihenőszékek. Ezekel is kuprecht Kell, mert az ún. 20 hely a földszinten a két pad kitolása folytán elfogyott. A Költségeket Bruntsvikhoz kell megküldeni, de mert sürgős, a város a munkákat elvégeztetni s az ács bevonja. Ugyanis a két ajtó miatt a Sandor palota és szinház között lévő „Umrathwinkel" utacskát lécajtóval elzárják, s csak az előadás tartama alatt van nyitva, ugyán be kellszámi és a Kulcsot a Kuprecht őrizze.

vagy Legendiemeruett őrzésre

Buda Hh.T. 1817/21 / 1750 3/4

ANYAKÖNYVI BEJEGYZÉS
1902 / 4209.

Színház · Marinisten

1300 ft.

Schmidl Jacob spink. marinisten a nézőtéren a nyek marinénak nemcsak megjavítta, hanem pompás újjakat is csinált, miért Zellner J. vállalkozó 1874. okt. 10-én tízezüstöt ad hogy a grünspadlásra, a proszcenium és a nézőtérben mindenféle jó marinát csinál mikkel nagyon meg vagyok elégedve.

Egy egy Sel. 5 Ft pénz jutalmat. (?)

Budai Kam. 1872/48

200

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

– SZÍNHÁZ. BUDA

Megyulladt orosláng! 1827. januári liki előadáson [a darab címét nem említi] a második felvonás 1 jelenetben egy oroszlán van a színen, amikor Kimenti, a pfőbe a statisza – kit Pleyernek hívtak és improvizáció volt, – előrigyekezetlenségtől gyertyának ment neki s ennek lángjától a feje megyúlt s csak a kémnyelvű s több pari ebersyén miatt, hogy a tűzet elolthassák. A pénztárba vittek és Szekeres dr. vette ápolás alá. Az előadás parancsolatnál fejeztetett be.

Budai H.T. 1827/28

~~67.~~ 16.

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Szinház. BUDA.

Nötzelfürjnek Kamarai segélyül (1841. VII.17, 24179 sz. intézvény*) 1600 ft Kölcsönt fizettek. Ebből visszafizetett 450 pengőt, tartozik még 1150 ft-tal és 1842. jan. 1-től 5% kamattal. Pénze nincs, saját „szinházi ruházat, díszítmények és egyéb vagyona" lefoglaltatott a kirendelt gondnok által és ennek felügyelete alatt kezeltetik. A vál. prof. ~~[illegible]~~ véleménye szerint egy adóbizottságot vegyék meg a szerződés kötésére Kürschner segélyét

Ind. kam. 1822-48 / 1284 — 1842. máj. 13.

*) U.o. 1206 szám

Huber Ignácz

a Nötzel fél szerződés átruházása a Kamara által 1842. III. 16-án 879 sz. a. engedélyezettetik azzal hogy a további háromév folyában annak idején tegyen előterjesztést.

U.o. 1822-48 / 1284

1842. jan. 5. Nötzel Fürjp és Huberynné (mitdirector des Theaters zu Arad u. Hermannstadt, egyébként Sänger u. Schauspieler!) nyittes bérlőnek, mely szerint Nötzel, Kreibig Edward nagyszebeni színigazgatóval 1843 húsvétjától társult, K. azonban szerződés szerint szerepelt volt, azért kéri, hogy Huberné adassék az ő helyére úgy hogy pályázat nélkül hagyattassék, míg 1846 pünkösdéig. Huber igen prominent jó drámai és bohózati szerepekre és jó operettekre. Ez utóbbiakat már 1842. húsvétjától

E javaslatot a ~~[illegible]~~ választott polgármester 1842. január 14-én oly log indokolásra ajánlotta, hogy N. addig zálogtehessen minden szinházi holmiját, míg a kölcsönt le nem törlesztette. E javaslatot azonnal megváltotta a Kuratórium és jan. 21-én felterjesztette jóváhagyásra a Helytartótanácshoz. [A B. Nötzel 1837. húsvétjától 1843 húsvétig bérelt volt.]

Ezre a Kamara 1842. június hó 1-én írásban a Kuratóriumot hogy a bérlő a hátralévő évre más megfelelő egyénnel s most a 43-4-ben szerződött drezdai udvari bérlőt kegyelemre megengedni méltóztatott."

Ind. kam. 1822-48 / 1272.

ZENEAKADÉMIA LISZT MÚZEUM

SZINHÁZ BUDA

Nötzl József tanácsnok, pénzügyező Budán 1836. nov. 16 án

Kell bizalmunkban bírte a bérlőt, mégpedig Landhaussaal és Redout-utcai ingyen, törülve
Rendőrséggel a szinházak és a meglévő fundus instructus díszben vegyük leltárba és biztosítva
Ugyanugyit tartozik átadni, amit ő tegyen az az évre, de felszólítva beszédben a kilátásra.

Fontos tény

„Pontos 5 berechtigt den Pächter von sämtlichen amtslatorischen Spektakeln innerhalb der Linien
dieser K. f. Hauptstadt eine mässige Abgabe, welche jedoch den vierten Theil der Brutto-Einnahme
nicht übersteigen darf, abzufordern, da ferner in demselben 5ten Punkte der Pächter die Verpflichtung
übernimmt, eine allenfalls sich meldende ungarische Gesellschaft die Woche 2-mal im k. städtischen
Theater spielen zu lassen, dürfte der Satz, wodurch dieselbe berechtigt wäre eine eigene Bühne zu erzielen,
als überflüssig, und den Gerechtsamen des Pächters leicht gefährlich, auszulassen sein."

Ide-oda írkálás más a Kamara a szerződést 1836. dec. 14 én jóváhagyta.

AB. ott még egy magyar nemes Dr. K. v. Chiolich u. v. Löwensberg
ki ajánlkozott mint szépészdoktor, magántanár Bécsben van litlitékája és hozzá-
tesz mint szélu és Recenzeno igazolja azzal, hogy csalódja vagyunk s hajlandó a pesti
szinházat kontraktuális módon felszerelni a szükséglet. A Vál. poly. úgy vélte, hogy ő csak rom-
ladékra mennek, ha nekki adnék a kétrendszert szint szinházi ember Nötzel javaslatára.

Budai Kam. 1822-48

999
ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Szinház

BUDA.

Zwoneczek A. F. (ügyelője)

nem pártfogó 1832. júli 2án Kőttetett napjának 1832 sept 1 – 1835 sept. 1ig

Ebben az az érdekes, hogy a nyári hónapokban nem Kell (VI. VII. VIII.) játszani

Bér évi 5 bécsi forint.

Az Sitport a Spectakeln utáni jövedelmet megállapítja, ~~aztán~~ „mit der Ausnahme jedoch, dass ungarische Schauspieler Gesellschaften für die Erkenntniß auf einer eigenen Bühne in ungarischer Sprache Vorstellungen geben zu können von aller Abgabe der Taxen befreiet seyen, und sollten derley geeignete ungarische Schauspieler hierorts zu verweilen gedenken, mit der Erwartung des Publicums genügend entsprechen, so ist H. Theater Pächter auch verbunden selbe während der Zeit ihres Aufenthalts auf der hiesigen Schaubühne in deren laut 13. Punkt freyen Tagen alle Wochen zweymahl Vorstellungen geben zu lassen, jedoch soll diese ungarische Gesellschaft verbunden seyn, für Abnützung der Garderobe, Schnürboden und Theater, dann für Orchester und Dienst-Personale von der reinen Einnahme die Halbscheid denen Pächtern zu verabfolgen."

A 13 pont megállapítja, hogy Vasárnap, Kedden, csütörtökön és szombaton – hacsak nem Normanpost – játszani kell, s jeszig hetenként egy tragédiát, szomorú vagy vígjátékot, Parodie-Conversationstück und Oper.

A Kamarai Szinház Bérlő. 29 é.

Buda Kamarai 1822-48.

754

ZENEAKADÉMIA LISZT MÚZEUM

SZINHÁZ. HUBER. Buda.

Huber Ignác átvette vall a szinházbérletet Nötzl-től, ez bérül 46 kurréthoz, de mert arénát épitett nagy költséggel a Horváth Kertben, hogy költségit behozza, mert „a várbeli szinház annyit nem jövedelmezne, hogy fenállását biztositani lehetne" – arénára nem szükség, s a költségei három év alatt bejöhetnek s igy szerződése a Horváth oszlálybal kötött szerződésével egyeztethető össze: ezzel javaltatott a kérelmet 1849. márczius utolsó napjára való megujitását. 1848. okt. 23.

1847. márc. 20-án a tudai Kir. Kamara a szerződésnek 1849 kurréthoz való meghosszabbitását engedélyezte.

Mnd. Kamarai 1801-21
1368

1843. szept. 21-én Huber 300 ft kitelt kér, fedezetül az arénát szolgáltatja. A tanács nem felkeresik érte, most ilyen kerítéssel álló épület nem biztositék. A külső tanács ellenőrzést vállalva 2 iti határozattal kéri. A külső tanács pártolta Huber kérését, kit időközben már pavillon arénájára s téltreudbeli ide-oda irogatás után a tanács a Kamarának ajánlotta a kitel engedélyezését okt. 23-án.

A Kamara 1844. febr. 14-én a kitelnyujtást engedélyezte azzal, hogy mennek a szinházat, hanem egy ragyogót kösse le a parti.

Mnd. Kam. 1801-21
1362

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

SZÍNHÁZ BUDA

Huber. — ~~Michel~~ MICHEL János — Ráday.

Huber csődöt mondott. Nem mert a bőt és arénát épitett annál nem egyszer spórral.
A Horváth Kertben a Közönségre egy díszes épületet a Horváth féle Kertben Nágody József kir. épületépitő hivatal mérnöke tervei és igazgatása alatt épitetvén, ezre " a nem számlázott kiadásainkénál igazolva költött 60 711 ftot s van megadóztva. Ez kivül lesznek superadók kapva. – jelenti Nákam József tanácsnok 1846. III. 23-án.

A főbérlő Michel János pesti polgár megszámoltatta a szinház bérletet, azután az ezelőtti dalpártfogók, Rozenchron Károly cukrászi szőnigazgató, Toth J. asztalos mester és Sebestyén sebész (ker. nem ismert) számoltak s Ráday gr. a nemzeti szinház igazgatója. Miután R. feltételül, hogy l.l. ő a csődökkel nem tárgyalghat, nem tekintnek elnyel. Michel azonban a bérlőkkel bizáza a dolgokat s ő vagyone van mégis javaslatát kiadni a bérlet 1846. febr. 12-én. AB. Michel már 1846. jan. 28-án szerződött a bécsi bérlőkkel, hogy átadják a szinházat s ő majd a jövedelmet fizeti őket és ők 3 napi ellenőrzés bizottságot küldenek ki s a regisztrumot felmutatták.

A Kamara bizonyos kikötésekkel élt s csak fizetendő dolgokat kivánt a szerződés jóváhagyása alatt, a tanács nem vette s április 1-én rájuk rittent a kamara, hogy tegyenek annyit jelentőt. Az április 3-án megtörtént [nb. a conceptus addig nincs elő] junius a kamara – ugy. Kincsár tudása a szír. 11-én a szerződést jóváhagyta, de csak akkor kérhessenek" ha Michel a 2000 ftot a dotatióra és 500 ft. a Horváth kerti bérlőt lefizette, egyebekben pedig lemondja a várost kártalanításáért.

Ami Rádayt illeti, tervét elejtették, – bár küldöttek vele szerződéstervezetet –.
R. puncetum hozzájárulás az volt hogy a nemzeti szinház mint erkölcsi testnek garantiát a jó jövőjéről adni, azonkívül kivánta, hogy a szinház és arena szermentesen adatnak át.

[ZENEAKADÉMIA LISZT MÚZEUM]

[Ráday Klapka kompromisszumot irt.]

Budai Kamarai 1801-21
1498

SZINHÁZ. – SCHMIDT BUDA.

József fg. halála miatt a szinház hosszabb időig zárva volt. Schmidt Sándor szinigazgató kérte tőgyait fizetni kötelessége, egyébe kert. A tanácsnál méltányolta 1847 I. Ofen elöljárósága tett. Erre a kamara megengedte, hogy Schmidtnek 150 f. egyébt fizessenek ki.

(1847. VI. 9.)

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Budai szinházi fertőterem.

Buda

1850. jan. 26. A multév május és júniusában bekövetkezett bástya letörés alkalmával az ahhoz hozzáépített szinházi fertőterem is letörettek. Fertőterem azontan kell, ejtsék a város District-Fortifikations Commandóját, hogy a mellékelt rajz szerinti fertőterem felépithessék! Kellvan

Váltó 1850. II. 10. Csak akkor tapasztalták fel a General Genie Directorátus Bécsben, ha a bástyafalat legalább 4 lat vastagságban megépitik a földzsinta pallóréselőkkel. ha az emeleten, kifele rácsosak a fertőterem ablakai:

Reválax 1850. febr. 15én, a Directio maga csinálja a bástyát 4 lát vastagságban, ha nem úgy a 4 látas bástyát csak a rendes magasságig épitheme a város, sa többit (a terem) a javasolt téglavastagsággal.

Több nincs

Buda Jan. 1847-50

2129

Korábbi ügy!

1849. October 24én a Fortifications Local Directionnak írt a Város hogy a bástya letörésekor annak kőanyaga a fertőteremnél ugytekerendett és kőpótlan hagyattatott fel a bástyafal felépitésére, mivel mig a Sándor grófhoz és a szinház között levő utcában van épitő anyag. Kérik hogy ugy, a tegnyisandó terv szerinti fertőterem felépitésére használassék fel. Váltó nincs!

Buda Jan. 1847-50

1690.

ZENEAKADÉMIA KÖNYVTÁRA

2 Vétsinhály. Ostromkár BUDA

Löbliches Magistrat!

Auf die durch Sr. Hochgebornen den k.k.Districts-Commissairen Vincenz von Szent -Iványi sub d.3t.l.M.u. J.N.118 wegen Reparierung des hiseigen Deutschen Stadttheaters,wurden wir Endesgefertigte zur commissioneller Beaugenscheinigung ausgesendet,und folge dessen haben wir die Ehre zu berichten:

1tens dasz der /!/ Dach auf verschiedenen Stellen durchschossen,ferner dasz sowohl das Haupteingangsthor als auch alle anderen Thüren beschaedigt sind. Nachdem diese Beschaedigung schnelle Reparatur erfordern haben wir dieses bereits dem löbl. Wirtschafts-Coor mündlich angezeigt,worinfalls dieselbe auch bereits Anordnungen getroffen.

Um aber den künftigen Herbst noch in diesem Hause Vorstellungen geben zu können ist unumgaenglich erforderlich:

2tens Ein groszen Mittel-Luster im Auditorium sammt Lusterseil

3tens Eine Haengelampe in der Cassa-Halle

4 tens Zwei Lampen vor dem Theater.

5tens Verschiedene Lampen,als: 72Lampen in der Cassa,20 dto in den Gaengen, 12 dto in den Orchester, 2 dto für den Kapellmeister, 2 dto für den Souffleur, 40 dto an den Kulissen, 30 dto für die Rivalta ,20 kleine Traglampen.

6tens Stricke zu die Decoracionen,die Zahl der Klafter wird Herr Direktor Schmist nachtraeglich angeben.

7tens. Sesseln in allen Logen.

Ist das Vorspecificierte alles herbeigeschafft so kann zwar geschpielt werden,allein da alle Garderobe sowohl staedtische als auch das Privateigenthum des Herrn Direktors geplündert und gestohlen ist,und auch alle Requisiten im Mahlersaale,so wie die Dekorationen im DekorationsDepot sammt den Versatzstücken verbrannt sind,so ist auch in dieser Hinsicht Sorge zu tragen dasz wenigstens die nothwendigsten Stücke beigeschafft werden. Da jedoch gegenwaertig die Communication zwischen Wien und hier gestört ist,hierort die dazu erforderlichen Stoffe,Farben etc. einen enormen Preis haben, so dürften wenn die Communication auf der wiener Strasse wieder eröffnet sein wird,die nothwendigsten Gegenstaende von Wien bezogen werden.Hierinfalls wird der Herr Direktor Schmidt naechster Tage ein Verzeichnis einreichen.

Die wir mit geziemender Achtung verbleiben Einer löbl.Magistrat

Ofen den 11 August 1849 unterthaenigster
Joseph Páldi m.p.MagistratsRath,Moritz Stern m.p.
Anton Zahoray m.p.

Ezen jelentés a kebelbeli gazdászati bizottsághoz azon meghagyással utasittatik,hogy a szinháznak kijavitására szükséges eszközekre nézve árverést tartván, további véleményét ide nyilvánitsa.

Kelt Budaán 1849,Aug 13án tartott tanátsülésből.

Iroda által.

Buda lanácsi 1849-50

1575.

1 Pesti pénztári ostromkár

BUDA.

1849. aug. Báró Jellachich bántó Kédi Wilhelm József polgármester úr „wird E. W. hiemit aufgetragen, die Erhebung des im besagten Theater sowohl in Bezug auf das Gebäude selbst, wie auch in anderen zu den Vorstellungen nöthigen Gegenständen sich ergebenden Schadens zu veranlassen, und hinsichtlich der baldigen Herstellung des Theaters mir Ihre Wohlmeinung zu eröffnen."

E megállapítást nyomatva a bizottságra bízták, amelyik aztán szép jelentést tett s olvasható a mellékelt lapon.

1849. aug. Miután a jelentést megküldik fel. Iványnak s hozzátesszik, hogy a lámpák vállalását a legolcsóbb ajánlatérőnek kiadták [kinek? nem mondják] s a többi dolog beszerzésére is intézkedtek.

Budai kam. 1847-50
1575.

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

NSZINHÁZ CONTRACTUS

BUDA és Post

Jandl és Czimmermann

Kötetett minthogy ezinházra Ferenc 1801 [illegible]
hunyitól, 1807 hunyig. a Szerződéskötés ugyott. Kelt Budán 1800. september 29-
Jos. [illegible] Fejér minden ügyett vezet: Gardarobe, Kotta és Könyvtár és instrumentumokat
régi ditekről adott régiunak kifizetése.

Ugyanevegyetett a Fik pozt, mely a magyar szinházat köti grófsága és pót e-
Kepen:

7. Da einige Comitaten auf den Fall der Veränderung der Pachtung der Theater-
gefälle und ~~Aufsatzung~~ Errichtung eines neuen Contractes billich hierorts dahin eingekommen sind,
daß hierorts in den an zu stossenden Contract auf die ungarische etwan unter
kommende Schauspiele einige Rücksicht genommen werde, so wird obbemelten unga-
rischen Schauspielern im Falle dass sie einen hinlänglichen Fond und nebst
diesen einen von den städtischen Magistraten erhaltenen Terrain hierorts anweisen
könnten, das Befugnis eingeräumet, ihre Vorstellungen in den von selben mit
eigener Gefahr zu erbauenden Theater an jenen Tägen, an welchen in der Stadt,
wo das ungarische Theater bestehen wird, von denen Unternehmern und Directeurs
keine Spectacelu ~~geben~~ gegeben, auf eigene Gefahr aufzuführen, ohne dass jedoch
die Unternehmer und Directeurs gehalten sein demselben seine eigenthümliche
Garderobe, und Decoration zu überlassen, sondern gedachte ungarische Schau-
spieler wegen Aufführung ihrer Spectackeln sich mit denen H. Unter-
nehmern und Directeurs so wie allen andern kleine fliegende Spectakel
abzufinden haben.

[NB. Ha a pesti leveléri anyagból nem itélem le, egy valamely szerződés
lehetne in extenso közölni]

Budai Kamarai 1807-21
23

ZENEAKADÉMIA
ZENEMÚZEUM

Jandl és Czibulkának

nem mert jól a bőja s azért már 1803ótta adósul maradtak bérnyeggel, amennek elengedéséért folyamodtak. Instanciájukkal a Kőfőg is elszerette se nem mert a tőt ott sem, mert pld.

A pesti nyári arénát 1803ban bezárták, mégis a véghatározat amita Kis. Kamara 1806. júl. 29én Köpöll a Budai kupakkal, hogy arénában nyáron játszanak, azért vott jövedelem s tetsék a bér 450ra megfizetni; 1807re, mert nem jelzadtak terme: nem.

Bud. Kamarai 1801–1821

266

Érdekes Kimutatást csinált a Kutkaéria, hogy mennyibe van a városnak a Mediteátrum 18 Boktóber Végéig. Kimutatjuk hogy kőjel 50,000 fjt van (= 49434 f. 26 xr)

Accoris

wie hoch der Stadt das Theater samt denen bishero verwendeten Reparationen zu stehen gekommen seyn; als

Das Carmeliter Kloster hat die Stadt übernommen in Betrag per	20,000 fl.	
Die Kirche pr.	5082.	25082 f – xr
In beede wurden zur Anmachung des Casino und Theaters vermög Carl Pognerischen gelegten Rechnung verwendet		33178 f 36 xr
Die Reparationen vom 1ten Novembris 1787, bis letzten 7 Octobris 1805. beträgen		2680 f 58 xr
Summa		60,941 f. 34 xr
Mit Zurücknahm des Kloster-Gebäude ist das Capital abgeschrieben worden mit	20,000 fl – xr.	
An die Verwundeten wurden bonificirt	7,628 fl 58 xr.	
Zusammen		27,628 f 58 xr.
Nach Seren Abzug das Theater allein der Stadt zu stehen gekommen sey ad		33312 fl. 36 xr
Von diesem 33,312 f. 36 xr. betragt das 5 procentige Interesse von 1 Novembris 1787 bis letzten Octobris 1805 folglichen auf 18 Jahr		29,980 fl. 50 xr.
An Arenda aber haben die bisherigen Arendatores vermög Wirtschafts-Rechnungen von 1a Novembris 1787 bis letzten Octobris 1803 nur gezahlt		13 853 fl. – xr.
Mithin erhellet dass die Stadt damnificiert worden seyn in Fischer obige Kosten mit		16 127 fl. 50 xr.
		33 312 fl 36 xr
So kommt das Theater im ganzen zu stehen ad		49 434 fl. 26 xr.

Buda Kamarai 1801–21

266

ZENEAKADÉMIA

Budai Színház.

1813. június 28-án jelenti Pariauovich Königlich Theater Commissär, hogy fentiraszi bérlővel tárgyalt ki a színházat, mint mulcér, festés és díszletjavítás miatt be szedni zárni szükséges. Június 1-étől. Ezen el mondotta 1.) A Jonisker Saal most szinehagyott és rongyos, 2.) a parazt szobát 3.) a bástyát (Grosser Kerker) 4.) a kertet mely misteriös schlecht, 5.) a nagyobbik utcát, melyet mulcér ~~[illegible]~~ csak úgy hagyhatunk (zur grösster Stolz) újra kell csinálltatni, mert egy rongy. — Ezekenek elkészítése fontosabb mint a pártfogalak fertése. Azután mu a tűzet és a nagyobb idejűen fentiraszi járva, aki, ez a tegnapsa, a pesti szinház fiókintézetévé akarja a budait legyőlani.

A tanács Költségvetést kér a díszletrepraturáról, s állapítsák mu mit lehet a szinházi előadások megszakítása nélkül végezni s mert a Königsaj tetszését megnyert darabok előadására a szín alkalmatos, a záráshoz nem jő-nul hoppé. Buda, 1813. júni 28.

Budai tanácsi 1813-18
3457.

1815. sept. 13. ~~[illegible]~~ átirat a karminat hivatalhoz, hogy Jarnitz József Hofmalbernél kijött 9 dekoráció, egy kortinát a hozzávalókkal együtt, mint a város tulajdonát ~~[illegible]~~ vegyék ki.

1816. jún. 11. N. alkoz. hogy a város tulajdonát levő 3 kortinát a hozzávalókkal együtt, melyek reparatúrára a Hofdekorator Johann Jarnisch ki küldenek egy Zimmermann nevű fuvarossal, illetők (Mauch, Zoll, Dreiszig) menteszu megvegyék ki és vissza.

Mindkettő: Budai tanácsi 1813-18 - 1545 q.

ZENEAKADÉMIA LISZT MÚZEUM

ANYAKÖNYVI BEJEGYZÉS
1902 / 4449

BUDA

A budai finhazhoz, melynek bérlője Nötzel fűlője
szerződött Uibersetzer Tuej k.a. első localsängerinnek.
Nem jött mert hangját valami nyavalya lepte. N. panaszt
tett a kupakmál, és megkereste Sapporral ahol Ui. tartóz-
kodott, és a szerződés, ott kihallgattak, és October N.-Szőre
mert 1837 ~~[illegible]~~ áprilisben, s itt abbamaradt a szerződés.

Buda januari 1837-41.

815

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Huber Ignác színházigazgató Buda

megbukott [2. napig maradhat] s maradt egy csomó adóssága, egyeknél, másoknál hiány a felszerelésben, könyv és kottatárban. Ezért 1846. január 14 az megkerestek Temesvár Kupriját hogy H.-ott lévén társdirektor a biztosítékát Buda követelése javára fiktak le. (B. Kassáról ment át az igazgató Temesvárra) Budai tanácsi 1841-46 /3330

Végül Temesvár 1845. XII. 30án azt kérdi Budától hogy Schmidt színházigazgató magánvelle kívánja venni bérbe Huber, kiről azonban rossz hírek kerülnek. Kér vagyoni állapotról felvilágosítást. Válasz jan. 14én minős semmije, a nyári színháza is a csődtömeghez tartozik Budai tanácsi

1841-46

3329.

Van egy reverzalis mellben egy szerz. mely szerint 35 frt váltal hogy Huber Ignác 3000 pengő adósságát megfizesse (ha jól számoltam 84en), 1846. III. 11. Ezt átadták zum Aufbewahren a polgármesternek. Aláírásokban az alóírás Kerzstól vannak ismételten vagyvonallal.

Ld. mg Bürgerschaftsprotokoll 1846. febr. 26.

No. 3454.

Gyurián és Bayó szinlapokért 33ft. 30xr-ért. 1846. I. 13.

Küldik a röhivatalba ill. csődtömeghez

No. 3394.

Kassa 1845. dec. 9. H.-t felszólították igazgatói állásától s Hain Róbertnek adták át. Kérik hogy a szerződés és leltár egy példányát küldjék vissza.

Hat.: Huber Ignác a közelebbi tanácsülés elé idézendő. 1845. XII. 15.

No. 3579.

1842-ben egy szinész megszökött. Ügyét rendőrileg Bécs felé való utjáról visszahozták, de mert H. is lemondott a szerződésről, minden mentségével (kevés fizet, kevés szerep) mellőzték a publikumnak szóló szólam miatt, a kölcsönöket megfizetésén kívül 10-10 napra elzárták. 1842. szept 9-iki ülésből, azonban csak arra a dolgot elengedték. Hívták a passzokat: Hanne Károly; Dönemy Gottfried; Schelle Frigyes és Schwantzbach Venceslaus.

No. 1867

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Teátrum és publica gálák hgeinei és szavalatai

BUDA.

Egy meg nem levő 1819. junius 17én kelt feltratban, azt kérdeszik a Ht. Tanítótól, hogy a norma nagyobb szabadsága „Productiones academicarum et declamationum in theatro aut salis publicis pro pecunia servari.?" Mire 1819. VII. 20án barátságtalanul leír a Ht. T. hogy erre vonatkozólag amilly tartami kell magát. Küldi a szabályokat egy jótra orr kiöreltetten.

1819. October 3ikán fudomásul szolgál

Buda Ht. T. 1817/21 / 718.

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

ANYAKÖNYVI BEJEGYZÉS
1902 / 4208.

Reder Adolf a Gázgyárfürdő bérlője

BUDA

Hogyan ide-oda irás után megvétel végett nyilvános árlok tartatására és erről kihirdetnek lottériára való kijátszására a Hl. Tanácsot 1835. aug. 25.

Buda Hl.T. 1831/76
1127

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Maskaraös bálok

Pesth

1813. dec. 17én jelenti a Hírlapjegyzőkönyv az eddig a Falk féle kormányban volt álbál-cos bált a Fácánta helyére (in das sogenannte Fasandl-Wirthshaus)

Pesta Hest. Tan. 1813 – 1881 évben.

Felmerülvén az a kérdés hogy Mária purificatio vigiliáján, lehát febr. 1-én szabad-e tanczolni és quelni, döntést kértek a Itt. Tanácstól, mert az 1773 jan. 5iki 5506 szám intimatum szerint: Primo februarii vero saltus celebrare minquam licebit"
A bérlőkkel között szerződésben azonban szem elszjárul szu más dikról szó nincs.
Mi legyen a megoldás?

P. 1818. jan. 26án

Válasz 1818. jan. 27. szerint a kaszinói szerződés alapján csak tavaszt lehet szabni.

Pesta Hest. Tan. 1817/21

395

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

ANYAKÖNYVI BEJEGYZÉS
1902 / 4447

1805. szeptember 12ikén bizottságilag (Borárosbíró, Paschgall generátor, Hálo curator Hild Architectus) elhatároztatott a belv. templi belsejének átpofozása, egyben Köpöll jeppö "Könzvegyen módjen.

Organi extruendi sumptuum plano non exstante et secus etiam ab A° 1801 temporum circumstantiis mutatis existentibus commissioni magistratuali commissum est ut planum tale quo prius fiat et exhibeatur ultro citroque approbandum.

(R.a.m. 6856. - 21 sz. ell.

A3 1806. április 14ikén ünnepröffenet volt mafen rebék és a tanácsbelieik megállapittták hogy a belvárosi templiben újoltár, orgona, szószék, szentély, fekete ornatus, superpellicea és processiókra való áclók kellenek mert omnia jam ob antiquitatem attrita, destructa et a carie corrosa nec amplius absque periculo, aut cum decore usui esse possent." A jeppö könzö további folyamán azondik, hogy a nagy oltárra 8290 és az orgonaverkre 6800 forint kell. — Ugy Miklau elöbb ehhez mindenki hozzájárult a ~~rau~~ festest megengedte volt szükség, mire az ügy édesdeden elszünyókált.

(R.a.m. 6856-1323/805)

1806. január 29ikén Paschgall bemutatja a Herodeckkel 24 rállegatu orgonára kötött szerződést immáron 7300 forint mely az az elöző vól majdnem négy ~~dolga~~. ~~A Kupak~~ s kérdi, ne kezesse más org-kéjitöt. A Kupak febr. 21-én igy dönt: Da blos darauf zu sehen kommt dass die Arbeith echt verfertigt werde Joseph Herodeck aber als in seiner Kunst erfahren schon mehrere Proben seiner Geschicklichkeit an Tag gelegt hat, so hat Herr Referent den vorgelegten Contract anzustotten und die Arbeith den Joseph Herodeck zu überlassen." A szerződés szerint a dolog lényege kevés felvilágosilással szolgál, mertaz „nach vorgewiesenen und zugleich übergebenen Plann, aus 24 Stimen bestehende und mit zinnerne Pfeifen versehene Orgel, nebst die darzu erforderlichen Fierrathen (die Vergoldung jedenoch derselben ausnehmen) im ersten Stand, wordurch selber sich auch als ein diesstädtischer Bürger Ehre zu machen ;